

Årsberättelse finskt förvaltningsområde 2017

2018-02-23

Bakgrund

Trollhättans Stad tillhör sedan 2012 det finska förvaltningsområdet. Det innebär ett utökat ansvar som utöver Minoritetslagstiftningens bestämmelser även ställer krav på att anordna förskola och äldreomsorg, helt eller delvis på finska om det finns önskemål om detta. Under början av 2017 genomfördes en revision av verksamheten, och ett av de förbättringsförslag som framkom var en årlig verksamhetsberättelse, där såväl politiska företrädare som minoriteten själv, men även majoritetsbefolkningen kan utläsa hur Trollhättans Stad genomför sitt åtagande inom förvaltningsområdet. Årsberättelsen behandlar de olika centrala delarna av verksamheten och försöker täcka upp det mesta, men gör inte anspråk på att i detalj beskriva allt det arbete som på olika sätt främjar den finsktalande minoriteten inom Trollhättans Stad.

Trollhättans sverigefinska minoritet

Sverige erkänner fem nationella minoriteter: samer, tornedalsfinnar, romer, judar och sverigefinnar. Att erhålla status som nationell minoritet bygger på ett antal kriterier där den historiska aspekten tillmäts stor betydelse. Det är alltså inte mängden av finsktalande som utgör grunden för beslutet utan den historiska koppling som finns dels mellan våra länder, Sverige och Finland, men också mellan våra språk – svenska har talats i Finland och finska har talats i Sverige i flera hundra år. De nationella minoriteterna tillmäts genom Minoritetslagen specifika rättigheter. Man har t ex rätt att använda finska språket i kontakten med myndigheter, inte därför att man inte kan svenska utan därför att man vill använda sitt finska språk. Till Trollhättan har kommit inflyttare från när och fjärran under lång tid – angränsande län har försett fabriker och kontor med arbetskraft under lång tid. Sverigefinnarna kom till största delen under 1950–1970-talet och kanske framförallt för att arbeta på SAAB. Antalet Trollhättebor födda i Finland har som mest uppgått till c: a 3 800 (1974) vid samma tidpunkt arbetade c: a 1 200 av dem på SAAB. En del valde senare att återvända till Finland, eller flytta till andra orter i Sverige eller utomlands, men beräkningar har gjorts som pekar på att c: a 4 500 Trollhättebor idag har finska rötter, antingen att man själv är född i Finland, eller att minst en förälder eller far- eller morförälder är

Tillväxt och utveckling

född där. Ibland pratas det om andra och tredje generationens invandrare – men vanligtvis betraktar vi idag de med sverigefinsk bakgrund som en del av den sverigefinska minoriteten.

Förskola

Utbildningsnämndens finskspråkiga förskoleverksamhet finns sedan 2015 på förskolan Vällingklockan. En årlig kartläggning av efterfrågan genomförs och antalet barn med finska som modersmål uppgick vid senaste tillfället till 37. Av 35 möjliga svar inkom 9 och av dem meddelade 7 familjer att de önskade förskola, helt eller delvis på finska endast om det kunde ordnas i det egna bostadsområdet, medan två inte alls var intresserade. Det har under året funnit fyra barn på förskolan men bara två på den avdelning som bedriver tvåspråkig verksamhet. På avdelningen finns 1-2 förskollärare, en barnskötare en kock och en lokalvårdare som talar finska. Barn med finska som modersmål som går på andra förskolor erbjuds modersmålsstöd någon gång per vecka, utöver det finns boklådor med böcker och tips på pedagogiskt material på både finska och svenska. Verksamheterna bedrivs i nära samverkan med barnens föräldrar.

Äldreomsorg

Trollhättans Stad har sedan många år tillbaka bedrivit äldreomsorg med finskspråkig personal. Verksamheten bedrivs på en enhet inom Blåvingens boende. Det finns plats för åtta boenden och på enheten finns sex personal som behärskar finska. Totalt på Blåvingen finns tolv finskspråkiga medarbetare. Ambitionen finns att kunna erbjuda alla brukare inom hemtjänsten, finskspråkiga kontaktpersoner, men tyvärr når man inte detta fullt ut på grund av svårigheter att rekrytera språkkunnig personal. En viktig mötesplats för den äldre minoritetsbefolkningen är Träffpunkten på Blåvingen – café Sinisiipi. Verksamheten samlar 30 - 50 besökare varje måndag förmiddag, med olika program utifrån målgruppens önskemål. Sång o musik, utställningar, karaoke, danssuppvisningar och firande av olika högtidsdagar är exempel på aktiviteter. Under ett år har träffpunkten ungefär 1500 besökare.

Språkservice

Sedan flera årtionden tillbaka har Trollhättans Stad tillhandahållit språkservice på finska. Under året har den varit organiserad så att en kvalificerad samhällsvägledare funnit tillgänglig i Stadshusets entréplan under måndag och torsdag förmiddag. De ärenden som minoriteten kommer och vill ha hjälp med varierar mycket, många ärenden hör egentligen till andra huvudmäns ansvarsområden såsom receptförnyelse, kontakter med vårdcentral och NÄL, men även ärenden av kommunal karaktär kommer förstås till språkservicen. Den kvalificerade samhällsvägledaren har genom sin

Tillväxt och utveckling

gedigna kunskap om Trollhättan och samhället i övrigt också god möjlighet att lotsa till rätt instans med de olika frågor som dyker upp. Under året har XX ärenden kommit till språkservicen.

Språk och kultur

Under denna rubrik samlas aktiviteter som på olika sätt stärker möjligheten för finska språket att förbli ett levande minoritetsspråk. En re-vitalisering innebär bland annat att synliggöra finska språket även för majoritetsbefolkningen – de aktiviteter som har anordnats kanske företrädesvis besökts av minoriteten, men majoriteten har genom marknadsföring, annonser och på andra sätt blivit påmind om att vi har en finsktalande minoritet närvarande i staden. I en rad olika arrangemang har också uppmärksamhets att Finland under året fyllt 100 år som självständig stat.

Genom samarbete med Folkets Hus Biograf Forum har under året visats finsk film vid sju olika tillfällen. Filmerna har gått upp som vanliga kommersiella filmer, med samma biljettpris som andra, men marknadsföringen har förstärkts och skett på både finska och svenska – dessutom har besökarna bjudits på en enklare fika innan filmen. Varje filmvisning har samlat mellan 35 – 115 besökare. Genom ett samarbete med FINIVÄST har två barnfilmer med tillhörande pyssel kunnat genomföras, dels till påsken och dels till jul.

Ett annat samarbete under 2017 har varit det med Trollhättans riksteaterförening, vilket inneburit att två finska teaterföreställningar kunnat genomföras på Hebetatern, föreställningarna har lockat 50 – 80 besökare.

Biblioteket har genomfört två författaraftnar med finsktalande författare, under våren Antti Tuuri och under hösten Leo Ylitalo, båda arrangemangen lockade vardera cirka 20 personer. Biblioteket har också under Finland 100 år haft en utställning som speglade livet på hemmafronten under andra världskrigets Finland, och i samband med utställningen hölls föredrag och visades film på samma tema. Biblioteket uppmärksammade även Finland 100 år på Finlands självständighetsdag den 6 december, med ett sång- och berättarprogram. På Kronanbiblioteket har framförts en barnteaterföreställning "Clownen Raimondo" under mars månad.

I samband med en av Trollhättans sommarfestivaler Vicious Rock 7-8 juli har den finska hårdrockgruppen "Lordi" gjort ett framträdande.

Samråd

Det har genomförts tre samråd under 2017, i februari, juni och september. Sammanträdena har protokollförts, översatts och publicerats på Trollhattan.se

Tillväxt och utveckling

Samordnare/Koordinator

Ansvar för samordning/koordinering av finska förvaltningsområdet har under året legat på en av tjänsterna som folkhälsostrateg på kontoret för tillväxt och utveckling under kommunstyrelsens förvaltning. Förvaltningsområdet har utgjort ett av sex horisontella perspektiv som har genomströmat all verksamhet i Trollhättans Stad. Koordinators uppgift har varit att vara processledare för perspektivet och att samordna de olika aktiviteter som genomförts. Koordinatoren har också varit sekreterare i samrådet. Tjänsten har funnits inom Trollhättans Stads budget och kostnaderna har därför inte belastat statsbidraget. Eftersom koordinatoren inte varit finsktalande, har översättningar och likande istället skötts via språkservicen. (auktoriserad tolk och translator).

Stadsgemensam handlingsplan

Sedan 2016 har det funnits en stadsgemensam handlingsplan för de horisontella perspektiven, förvaltningsområdet har haft några aktiviteter som genomförts men också någon som av olika anledningar försenats och som kommer att utföras under 2018

Ekonomi

Trollhättans Stad erhåller ett årligt statsbidrag på 990 000 kr. Ett budgetförslag för året har framtagits, presenterats och godkänts av samrådet – som vid några tillfällen under året också fått tillfälle att tycka till om kostnader för specifika aktiviteter. Användandet av statsbidraget har varit styrt av det regelverk som tillsynsmyndigheten, Länsstyrelsen i Stockholm utarbetat. Kostnader för träffpunktsverksamheten har felaktigt bokförts under Språk o kultur vilket ger felaktiga siffror på båda dessa budgetposter. FINIVÄST som under året har bedrivit arbete i syfte att nå den yngre delen av minoriteten i regionen och i förvaltningskommunerna, har erhållit ett ekonomiskt bidrag från Trollhättans Stad, men finansieras i huvudsak av VGR.

Ändamål	Budget 2017	Rapporterat 2018-01-15	Avvikelse
Förskola 4440	100 000	97 662	+2 338
Information	20 000	17 662	
Fortbildning personal	80 000	80 000	
Äldreomsorg 4441	220 000	40597	+179 403
Information	20 000		
Träffpunktsverksamhet	60 000		
Fortbildning personal	80 000		
Riktad Rekrytering	60 000		

Tillväxt och utveckling

Samråd 4442	50 000	12 716	+ 37 284
Öppna samråd	20 000		
Samråd Förskola	10 000		
Samråd ÄO	10 000		
Samråd Kultur	10 000		
Språk o kultur 4443	510 000	655 996	-145 996
Regionalt samarbete	170 000	170 000	
Språkservice	140 000	124 874	
Teater	90 000	102 225	
Musik	50 000		
Biblioteksverksamhet	50 000		
Samordning 4444	5 000	0	+5 000
Ärendehandläggning 4445	5 000	0	+5 000
Övergripande information 4446	10 000	755	+9 245
Övrigt 4447	90 000	175 336	-85 336
Samverkan med civilsamhället lokalt	90 000		
Summa	990 000	983 062	+ 6 938

Kalendarium (några aktiviteter o datum under 2017)

24 januari	Teater "Veden Muistista" Fi/Sv	Hebe Folkets Hus
7 februari	Samråd	
13 februari – 3 mars	Utställning "Näyttely" Fi/Sv	Biblioteket FH
20 februari	Film "Tästä tuli kotimme" Fi/Sv	Café Sinisiipi

Tillväxt och utveckling

23 februari	Föredrag kring "Näyttely" Fi/Sv Eila Pöllänen	Biblioteket FH
25 februari	Författarsamtal "Antti Tuuri" Fi	Biblioteket FH
27 februari	Musikunderhållning Fi Katri Immonen	Café Sinisiipi
28 februari	Finsk film: "Den lyckligaste dagen i boxaren Olli Mäkis liv"	Biograf Forum Folkets Hus
28 februari	Revision PWC Hanssonrummet Sv	Stadshuset
4 mars	Finsk film på biblioteket	
13 mars	"Kuuleppas Juuntanen" Fi	Café Sinisiipi
14 mars	Clownen Raimondo Fi/Sv	Biblioteket Kronan
24 mars	Träff med regionens koordinatorer, Gbg	
28 mars	Finsk film:	Biograf Forum
11 april	Finsk barnfilm plus pyssel (Finiväst)	Biograf Forum
21 april	Politikernätverket	Haninge
20 maj	Bussresa till Skövde, amatörteater	
2 juni	Regionens koordinatörer	Borås
14 juni	Dragning i SDL – FFO i SHP	stadshuset
16 juni	Samråd i ÄO-frågor	Stadshuset
7-8 juli	LORDI uppträder på Vicious Rock festivalen	
20 september	Samråd	Stadshuset
26 september	Finsk film	Biograf Forum

Tillväxt och utveckling

16 oktober	Träff med unga/FINIVÄST	Stadshuset
24 oktober	Kinema, Teater en föreställning till Finland 100 år	Hebe Folkets Hus
25 oktober	Författarbesök Leo Ylitalo	Huvudbiblioteket
31 oktober	Finsk film	Biograf Forum
2 november	Extra träffpunktsakt/Suomi 100	Sinisiipi
14 november	Träff med unga del 2	Stadshuset
21 november	Vi bakar finska piroger och julstjärnor Kronan kl 17-19 för de yngre barnen och kl 19-21 för de större	
28 november	Finsk film (svensk text) filmen Ikitie (den eviga vägen).	Biograf Forum
3 december	Högtidsmessa efterföljande samkväm, Lextorpskyrkan sång, musik och högtidstal	
3 – 6 december	Tre KF politiker och koordinator Deltar i firandet av Finland 100 år I vår vänort Kerava, Finland	
4 december	Träffpunkt Blåvingen Finland 100 år Trubadurduo mm	Sinisiipi
6 december	Träffpunkt Blåvingen Temafest Finland 100 år Anna Heikkinen med orkester	Sinisiipi
6 december	Finland 100 år Hörru Junttanen musikalisk berättarföreställning	Huvudbiblioteket
9 december	Pyssel och barnfilm Sixten o Blixten	Biograf Forum

Tillväxt och utveckling

11 december	Träffpunkt Blåvingen Finlands vackraste julsånger Hannu Lahti m fl	Sinisiipi
12 december	"Tästä tuli kotimme", dokumentärfilm Om Trollhättans sverigefinska minoritet	Hebeteatern
13 december	Träff m VGR ang framtida samarbete	Stadshuset
18 december	Träffpunkten Blåvingen Julkaraoke	Sinisiipi

Tillväxt och utveckling